

HET VRYE BLAD

BODE VAN LIMBURG.

Algemeen welzyn. — Godsdienst. — Vaderland. — Vryheid.

Men schryft in by A. SCHOOF, eigen.-uitg. van het VRYE BLAD, wekelyks verschynende des zaterdags 's avonds. — Abonnement prys: voor de stad, 5 fr. per jaer; 3 fr. per half jaer; 2-75 per trimester. Voor buiten, 5-50 per jaer; 3 fr. per half jaer; 2 fr. per trimester. Vooraf betaalbaar. — Alle toezending van brieven, geld, enz. moet ons vrachtvry geworden.

Degenen die een abonnement nemen op het VRYE BLAD, voor het toekomende jaer, zullen de nog voor Nieuwjaer verschynende nummers gratis ontvangen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De fransche *Moniteur* van heden bevat den tekst des briefs door koning Leopold aen keizer Napoleon III toegezonden, ter gelegenheid zynner uitnoodiging tot het kongres. Zie hier dit stuk waerover de belgische *Moniteur* geen woord gerept heeft en dat ons langs vreemden weg is moeten toekomen:

« Mynheer en broeder,

« Ik heb den brief ontvangen die my van wege uwe keizerlyke Majesteit is overhandigd geworden door den heer baron de Marlet, en ik kan slechts toejuichen aen de gevoelens welke u denzelve hebben ingeboezemd. Het ware wel xurig te wenschen, door het uitwerksel eener vreedzame overeenkomst, de oorzaken van onrust te zien verdwynen welke in Europa bestaan, en zonder van nu af een oordeel te willen stryken over de middelen welke de belanghebbende Staten zouden kunnen in het werk stellen om zonder schok een zoo loffelyk doel te bereiken, verzeker ik met genoegen uwe keizerlyke Majesteit dat myn gouvernement gansch geneigd zou zyn om er deel aen te nemen. In hetgeen my gansch byzonder raekt, het zou met eene wezenlyke voldoening zyn dat ik, in het geval voorzien door Uwe keizerlyke Majesteit, het hartelyk offer zou aenveerden dat zy zich gelieft my toe te sturen. Ik neem die gelegenheid waer om u te vernieuwen de verzekeringen van hooge achting en van onschendbare vriendschap met dewelke ik ben,

« Mynheer myn broeder,

van uwe keizerlyke Majesteit
de goede broeder,
« LEOPOLD.

Kasteel van Laeken, den 20 november 1863. »

Het fransch Staatsblad kondigt te gelyker tyd de antwoorden af van den koning der Nederlanden en van den koning van Italië. De eerste kleeft het voorstel van een kongres aen in voorwaarden welke in Vrankryk eene spottorny hebben gescheenen. Koning Willem neemt aen op voorwaarde dat al de andere mogendheden aen het kongres deel nemen, en dit woord werd naer Parys gezonden na de stellige weigering van Engeland.

De koning van Italië neemt onvoorwaardelyk aen. Men raedt gemakelyk waerom. Victor-Emmanuel drukt zich met geestdrift uit. Hy doet de reden kennen die volgens hem de byeenkomst van een kongres eene maetschappelyke noodzakelykheid maekt; het is « de bestendige worsteling welke ontstaen is in een groot gedeelte van Europa tusschen het openbaer geweten en den staet van zaken geboren uit de traktaten van 1815; van daer zegt hy eene onrust die slechts zal aangroeijen zoo lang de europische orde niet zal gevestigd zyn op den grondsteen der grondregels van nationaliteit en van vryheid die het leven zelf der hedendaegsche volkeren zyn. »

De *Moniteur* zal ongetwyfeld voortgaen met de afkondiging der brieven ontvangen door keizer Napoleon III. Eerlang zullen wy dus al de stukken van dit groot europisch debat onder de oogen hebben.

Het is te bemerken dat van al de souverainen wier brieven tot hiertoe zyn kenbaer gemaekt, de koning van Italië en de Paus de eenigen zyn die zuiver en eenvoudig de uitnoodiging aenveerd hebben, zonder hunne aenkleiving vergezeld te doen gaen van regtstreeksche of onregtstreeksche voorbehoudingen. Beide stellen vertrouwen in de zegenprael hunner zaak.

De *Constitutionnel* verklaert heden dat het programma van het kongres, hetwelk men aen Vrankryk vraegt « door Vrankryk niet kan opgemaekt

worden, omdat het zich niet wil aenstellen als de beschikker over Europa's lotgevallen, noch den schyn hebben van zyne zienwyze op te dringen. » Het zyn de vereenigde mogendheden, voegt het blad erby, die het programma moeten samenstellen, de vraagstukken zullen aen de deur kloppen en zich van eigen aanbieden.

De Bonds-exekutie wordt zeer ernstig door den Landdag van Francfort opgenomen. De voorzitter dezer vergadering heeft aen het deensch gouvernement een *ultimatum* toegezonden aen het zelve dry dagen verleende om regt te doen aen de eischen van Duitschland, op straf van militaire exekutie. In Holstein verwacht men zich aen eene onmiddelyke bezetting. Men zegt zelfs dat er reeds kwartieringen gereed zyn voor 40,000 man.

Ter dezer gelegenheid roepen wy de aandacht op de woorden uitgesproken door den koning van Zweden by de sluiting van den wetgevendden zittyd. Zyne Majesteit zegde:

« Onze belangen worden nog niet op regtstreeksche wyze bedreigd, doch vermits zy verbonden zyn met het behoud van den vrede en van de regten der volkeren in Europa, moeten wy het levendigst deel nemen aen de onrust en het oog houden op de gevaren die den koning van Denemarken en zyn volk bedreigen. »

De staten van Lauenburg hebben in eene vergadering koning Kristiaan IX tot wettigen hertog erkend; zy behouden de vereeniging met Denemarken en aenveerden het dynastiek traktaat van 1852.

Eene depeche uit Corfu meldt dat er eene deputatie naer Athene is vertrokken, ten einde koning Georgius I eene protestatie aen te bieden, tegen de artikelen van het traktaat, bepalende de vernietiging der sterkten van Corfu en de onzijdigheid der Ionische-eilanden.

Er heerscht eene zeer hevige gisting op het eiland Corfu.

De *Morning-Post* deelt de volgende tydingen uit Polen mede:

In Podlachie hebben de poolsche detachementen van Rudzki en Entinowicz twee voordeelige gevechten geleverd, waerby de Russen een honderdtal gesneuvelden en gekwetsten hadden.

Te Malenowka, in 't zelfde palatinaet, verloren de Russen 300 man; de Polakken 128.

Dertig legerwagens met gekwetste Russen zyn van daer naer Warschau vertrokken.

Men meldt uit Roome, van den 5, dat de koning van Beijeren den winter niet te Roome zal doorbrengen, en dat hy aenstaenden maendag naer Munchen vertrekt, alwaer zyne tegenwoordigheid door den algemeenen toestand van zaken geëischt wordt.

Twee leden van het annamatesche gezantschap, door een spaenschen fregats-kapitein vergezeld, zyn aen Z. H. den Paus voorgesteld.

Men verzekert dat sedert het traktaat met Vrankryk gesloten, al de vervolgingen tegen de kristenen in Cochinchina hebben opgehouden.

Langs Messina heeft men te Turyn tydingen uit engelsch Indië ontvangen.

Op de noorderlyke grenzen hebben er talryke gevechten met de Indianen plaats gehad.

In een dier gevechten hebben de Engelschen 2 officieren en 22 soldaten verloren. De verliezen der Indianen zyn aanzienlyk. De vereenigde bergbewoners zyn er in gelukt de Engelschen terug te dryven.

De *Agence Reuter* heeft tydingen uit New-York ontvangen van 2 november. Generael Grant meldt dat het leger van generael Bragg in vollen aftogt is. Meade is over den Rapidan getrokken zonder weerstand te ontmoeten. Men denkt dat er een nieuwe veldslag moet geleverd zyn.

Sedert dat België in 1830 zyne onafhankelykheid heroverd heeft, is er geen voorbeeld van het ergerlyk schouwspel dat de nationale vertegenwoordiging nu oplevert: nooit is het gebeurd dat, dry weken na de opening des zittids, de Kamer nog maer tien uren gewerkt had; nooit is het gebeurd dat de intresten van het land aldus geslagtofferd worden aen dwarsdryveryen, opgebeurd door het spyt omdat deze of gene ministervriend niet herkozen was.

Is nogtans daeraen dat wy de schandelyke geld- en tydverkwisting te danken hebben.

De kamerheeren, werken of niet, trekken 423 franks per maend. Het ministerie beveelt nuttelooze eukwesten die honderd duizend franks kosten...

Intusschentyd verhoogen gedurig de contributiën, nu voor dit, dan voor dat; nu is het de Staet, dan de provincie of de gemeente die geld vraegt.

En de belangen van het volk, wat moet ervan geworden?

Door de schuld van het ministerie zal er dit jaer hoegenaemd geen kwestie kunnen zyn van de militiewet, die veranderd moet worden. Sedert 32 jaren weegt die bloedwet op ons land; zy berooft den burger en de werkmans van hunne kinderen op het oogenblik dat zy dezelve meest noodig hebben; menig huisgezin heeft men zien te niet gaen door het slecht militiestelsel dat ons land beheerscht.

En wat ware er nuttiger, of de gemelde veranderingen inbrengen, of geld en tyd verkwisten in 't onderzoek der kwestie van te weten of men te Brugge na de kiezing wyn of hier gedronken heeft? Is M. Devaux de moeite weerd dat men om zynen haet te voldoen de wetten schende en de geldige uitspraak der kiezers verbreke?

De Kamer zal zich ook niet kunnen bezig houden met de vermindering der zware lasten op het bier; men weet dat overal die lasten hevige reklamatiën opwekken, en dat zy groot nadeel aen de algemeenschap des volk brengen.

De wet op de personeele belasting moest ook veranderd worden; die belasting is zeer gebrekkyk; zy moet grondige wyzigingen ondergaen; maer het ministerie geeft den voorkeur aen party-kwestiën die meer en meer het land in tweedragt brengen, die alle gezag verkreken en eindelyk onze nationale instellingen zullen te niet doen.

Alle nuttige werken moeten wyken voor den hoogmoed van MM. Frère, Tesch, Vanden Peereboom, Rogier, Vander Stichelen en Chazal: die heeren willen minister blyven, en daerom stellen zy gansch het land overeind; daerom poogen zy geldige kiezingen te verbreken; daerom bedryven zy allen slach van ongeregtigheden.

Het belang des volks is niets voor hen: hunne heerschzucht is alles.

Doch, wy kunnen het reeds bestatigen: hunne buitensporigheden brengen eene heilzame terugverking mede, en het land zal eerlang verlost zyn van een stelsel dat naer den afgrond leidt.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft dynsdag hare werking hernomen. De konservatoren hebben groote pligten te vervullen, want het ministerie leeft enkelyk nog voort met behulp zynner partydige aanslagen tegen regt en wet. Welke zal nu, in tegenwoordigheid van tegenstryders, die zy eindelyk moeten kennen, de houding en werking der konservatoren zyn? Daer wy meer de waarheid schuldig zyn aen onze vrienden dan aen onze vyanden, achten wy het ons eene pligt te zeggen dat de regterzyde, van het begin af der zitting, eenen verkeerden weg heeft ingeslagen. Zy wilt ten allen prys de verzoening aanbieden, daer waer enkelyk krachtdadigheid moest gebruikt worden. Wat is het ministerie? Een magtbekleeder der Logien? Wat is de meerderheid? Een samenweefsel van verslaelden, die aen het ministerie zyn vastgeketend, de eene door maçonnieke dweepery, het grootste getal door persoonlyke belangen. Zoeken overeen te komen en huis te houden met eene dergelyke magt en hare dweepers dat is gene gematigheid, dat is foppery. Men doet zich by zulke mannen alleen achten voor de vrees welke men hun inboezemt; men moet hun het mes op den hals zetten, wil men zelfs niet verwurgt worden. 'T is hygevolg noodig dat

de regterzyde haer vaandel zonder vrees ontvouwt. Op derwyze alleen wint eene party in achting en in volksliefde. De konservatoren, de godsdienstige waarheid en de politieke waarheid op hunnen kant hebbende, hebben overigens niets te vreezen, en moeten openlyk voorwaerts gaen.

Wy nemen het volgende over uit een merkwaardig artikel, door een Hollandsch protestantsch blad over België's toestand geschreven. Dit uittreksel wederlegt de aentygingen tegen onze party uitgebragt door mannen welke byna geene enkele vryheid der Grondwet hebben gespaerd.

« De behoudende party heeft in België den konstitutionelen regerings-vorm niet zoeken te dooden; zy heeft, integendeel, getracht ten eigen nutte een wapen te maken, en in dien toelag is zy geslaagd. Zonder dat aen de Grondwet geraakt is, zyn de katholieken eene magtige, goed georganiseerde parlementaire party geworden die, zoo dikwyls zy het gezag in handen had, getoond heeft aen de eischen van een konstitutioneel gouvernement te voldoen, en voor welke, naer alle waarschyndelykheid, het thans aen het roer zynde liberael ministerie, in eene niet verre toekomst, de vlag zal moeten stryken.

Men leest in de Sun van Londen :

« Geheel de christenheid zal met verbaesheid vernemen » dat koning Victor-Emmanuel het ridderkruis van SS. Mauritijs en Lauzarus aen M. Renan verleend heeft. »

De Sun, die een protestantsch blad is, verwondert zich over dit schandaal, dit begrypen wy. Wat de katholieken betreft, deze zouden niet kunnen verbaesd zyn van den vyand van Jesus-Christus vereerd en geveid te zien door den vorst die de Kerk van Jesus-Christus vervolgt en den stadhouder van Jesus-Christus ontroofd. Victor-Emmanuel heeft, ten overige, byzondere redens om zyne erkentenis aen den heer Renan te betuigen : Heeft die schryver den verrader Judas niet in zyne eer willen herstellen ?

Algemeen petitionnement.

Meest al de katholieke dagbladen hebben een algemeen petitionnement aengekondigd dat in het land moest geschieden tot handhaving der vryheid van godsdienst, zoo geweldig geschokt sedert eenigen tyd, byzonder door de onophoudende schennisen der katholieke kerkhoven.

Dit petitionnement heeft thans aenvang genomen in al de provinciën des lands, en binnen weinige dagen zullen honderd duizend handteekens naer het bureel der Kamer van volksvertegenwoordigers stroomen, tot handhaving der kostbaerste onzer grondwettelyke vryheden.

Het zal het geval zyn om het woord van O'Connell te herhalen sprekende over het algemeen petitionnement in Ierland: « Het is het gewapend regt der wedereisching in massa » welke protesteert en hare vryheid terugvraegt, en gy moet » haar regtveerdigheid laten wedervaren op straf van maetschappelyke vervalting. »

Ziehier den tekst eener vlaemsche petitie die te Brussel met talryke handteekens bekleed wordt. Wy noodigen al de vrienden onzer Grondwet uit om dergelyke petitien te teekenen, dezelve aen hunne vrienden en naestbestaenden ter onderteekening aen te bieden en vervolgens naer den heer voorzitter van de Kamer der volksvertegenwoordigers op te zenden :

Aen de heeren voorzitter en leden der Kamer van Volksvertegenwoordigers.

MYSHEEREN,

De ondergeteekende, inwooners van komen, in tegenwoordigheid der herhaelde en stelselmatige schennis van de onveranderlyke regten der katholieken, in wat de degraefnis aengaet in ons vry België, met vertrouwen u verzoeken deze heilige regten te handhaven en te beschermen.

Die regten berusten op de gebruiken, de ritus en het formulier der katholieke kerk, bekrachtigd door de eeuwen, en welke nooit door eene magt, hoe despotiek ook, in andere landen miskend werd.

Zy zyn de uitdrukking van dat algemeen gevoel, hetwelk niet alleen bestaet by de kristene en beschaefde natien, maer nog by de volkeren, die wy als barbaren en wilden aanzien, en die willen dat de dooden, welke tot dezelfde godsdienst behooren, ook by hunne geloofsgenooten rusten.

Zy steunen vervolgens op de bestaende wetgeving en vooral op artikel 13 van het dekreet van 23 prairial jaer XII, dat gelast « in de gemeenten waer verschillende eerediensten zyn, een kerkhof te maken voor iedere godsdienst, en als er maer een kerkhof is, dit te verdeelen in zooveel afdeelingen, als er verschillende godsdiensten zyn. »

Die regten, die waerborgen zyn stellig en kunnen niet verschillig of tegenstrydig uitgelegd worden.

De katholieke Kerk en de gestichten, gemeenschappen, vereenigingen, kerken of fabrieken, die deze vertegenwoordigen, hebben een onbetwistbaar regt, katholieke kerkhoven te bezitten, te bestieren, te wyden, de noodige voorschriften te maken om er begraven te worden, en er de lyken uit te verbannen van diegenen, die geleefd hebben of gestorven zyn buiten de katholieke gemeenschap.

Dat regt geven zy aen alle andere eerediensten; zy vragen het dringend voor de protestanten, de Israëlieten de vrydenkers, zoo als zy het voor hun eigen, voor de katholieken vragen.

Dat regt, voor welke reden of onder welk voorwendsel ook, overbrengen en toekennen aen gemeente-administratien of aen eene overheid, andere dan de Kerk, is dit regt miskennen en schenden.

De administratie, de burgerlyke magt kan geene andere werking hebben, in wat de kerkhoven van verschillende godsdiensten aengaet, dan eene zending van toezigt en policie, uitsluitend voor de openbare gezondheid, dan de regelmaat

der begraefnissen en de middelen om de plaets te herkennen waer de begraefnis moet plaets hebben.

De ondergeteekenden denken niet noodig, Mynheeren, u te herinneren aen de menigvuldige, dagelyksche gevallen, die voor het oog van iedereen, deze grondwettelyke waerheden vernietigen.

Zy kunnen zich alzoó bepalen met u, gelyktydig hunne krachtige protestatien, de formeele vraeg te doen van de noodige maetregels te nemen om de misbruiken te doen ophouden en het gezag van het grondwettiglyk regt, waer van gy de bewakers zyt, te herstellen.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Zitting van den 9.

M. Hymans heeft de redevoering goëindigd welke hy ter gelegenheid van het verslag van M. Nothomb heeft uitgesproken. Hy besluit natuerlyk tot de nietig verklaring der kiezing van Brugge.

Na hem heeft M. Thonissen het woord genomen. Wy hebben onder onze oogen, zegt spreker, een vooraflopend onderzoek gedaen met gesloten deuren en door eenen enkelen ambtenaar. De Kamer kan hare overtuiging niet vestigen op een dergelyk onderzoek. De tegenstrevers welke de heer prokureur ondervraegd heeft zyn natuerlyk verdacht. Montesquieu zegt dat eene dergelyke overtuiging de schande der menschelyke rede zyn zou.

De akten van het onderzoek hebben door zich zelven geen hoegenaemde weerde, om eene overtuiging vast te stellen : dit is aengenomen als een stelregel in de regtsgeleerdheid. Een man vraegt ons om een vonnis uit te brengen over deze stukken die, gelyk Montesquieu zegt, de schande der menschelyke rede zyn zouden. Wanneer er een onderzoek is, moet er ook een tegenonderzoek gebeuren, dat voldoende zyn zou om het stelsel van het voorafgaendelyk onderzoek om verre te werpen.

Te Brugge zyn al de magistraten te werk gegaen met eene volle bereidwilligheid voor de liberalen, en ga het bewyzen : De gemeentesekretaris van Zerkeghem heeft verklaerd :

« Ik ben gemeentesekretaris der gemeente Zerkeghem. Ik weet enkelyk door hooren zeggen, dat eenigen tyd na de kiezingen van 9 juny laetstleden, de kiezers van Zerkeghem, met hunne vrouwen ieder mael op hunne beurt zyn beschenken geworden, op vyf achtereenvolgende zondagen, in vyf herbergen van Zerkeghem, herbergen die insgelyks gehouden worden door kiezers. — Naer 't schynt is het de pastoor Deman die al de kosten betaeld heeft. Ik weet niet dat vóór de kiezingen er beloften gedaen zyn van dergelyke feestjes aen de kiezers door gezegden pastoor; ware het zoo geweest ik zou er voorzeker kennis van gehad hebben en ik verzeker desaengaende niets vernomen noch gehoord te hebben. In gezegde herbergen zou men getrakteerd hebben met koffy, bier, brood en hesp. »

Die getuigenis bevat hoegenaemd niets ten laste des pastoors vóór de kiezing, en voor de latere feiten spreken zy slechts door hooren zeggen. Welnu, die getuigenis is voldoende geweest om de deftigheid te doen betwyfelen van eenen priester dien ik durf uitroepen als een voorbeeld van geestelyke deugden. De onderzoeksregter heeft hem ondervraegd als eenen betigte. Zoo heeft hy niet ten opzigte van iedereen gehandeld. Hy heeft twee maten en twee gewigten gehad.

Ziehier een ander feit, blykende uit de getuigenis van Jan Van de Putte :

« 't Is waer dat ik 's morgens met Moens gesproken had, maer ik heb hem niet aengezet om met de katholieken te stemmen, omdat ik wist dat Moens voor elke kiezing geld ontving van den heer vrederegter Hermans en van den gewezen bestierder van het slaghuys, om voor de liberalen te stemmen, zoo als Moens het verhaeld heeft, over acht dagen, in eene herberg op de Vrydagmarkt, alwaer ik my bevond. »

Vergelyken wy. Ten laste van den pastoor is er eene onduidelijke beschuldiging; en zie hier een feit dat door het strafwetboek voor een schelmstuk wordt gehouden. Nogtans heeft de onderzoeksregter geen betigte in den vrederegter Hermans gezien. Hy heeft hem zelfs niet ondervraegd. Uwe regtveerdigheid is niet die godin die eenen doek draegt; zy houdt de oogen open op de kiesbus.

Later zien wy dien vrederegter zich achter eene deur verschuilen om te hooren wat er gezegd werd. Hoe heet die handelwyze in het woordenboek der eerlyke lieden.

M. de Theux. Het is eene onwaardigheid.
M. Thonissen. Gy kunt geene uitspraak doen zonder parlementair onderzoek. Voortaan zult gy dergelyke onderzoeken hebben by al de kiezingen. Het is de dood van het parlementair regiem. Het is een middel voor de meerderheid om voor verscheidene maanden lieden uit deze Kamer te verwyderen die haer zouden kwellen.

Gy treedt in eene gevaerlyke baen. De politiek van meerderheidslagen is een misslag in een land waerop magtige geburen misschien een gretig oog werpen. (Gerucht). Die politiek is byzonder gevaerlyk op het oogenblik dat gansch Europa op zyne vesten waggelt. (Zeer wel, regts).

M. Nothomb. Ik houd er aen myne gelukwenschen aen te bieden aen mynen achtbaren kollega. Hy heeft eene schoone redevoering uitgesproken en een goed werk gedaen. Het land zal er hem rekening van houden.

De achtbare spreker, na eenige beschouwingen, vraegt om zyne redevoering in de volgende zitting te mogen voortzetten.

De zitting wordt geheven.

Zitting van den 10.

M. Nothomb heeft eene lange redevoering gehouden waer in hy de verschillige beschuldigingen heeft onderzocht en wederlegt welke tegen de kiezing van Brugge zyn ingekomen. De achtbare spreker heeft gedurende ruim twee uren de aendachten der gansche Kamer geboeid.

Na M. Nothomb heeft M. Jamar het woord genomen. Hy heeft eenen uitval gedaen tegen M. Thonissen en terugkomende op de woorden van M. Nothomb die gisteren de redevoering van M. Thonissen afschilderde als een goede daed, zegt hy dat die redevoering eene droeve en byna slechte daed is en dat zoo M. Thonissen vaderlandsliefde heeft deze hem slecht gediend heeft. Andere onnoozelheden van dien aard brengt M. Jamar nog aen het licht onder het gelach der Kamer.

De regter zyde heeft de tot orderoeping van Jamar geëischt. M. Jamar heeft verklaerd in zyne beschuldiging te volherden onder het geroep : tot de orde ! tot de orde !

M. de voorzitter. M. Nothomb, de redevoering van M. Thonissen beoordeelende, heeft gezegd dat M. Thonissen een goede daed gepleegd had. M. Jamar heeft eene andere gedachte uitgedrukt en gezegd dat het eene slechte daed was. Was zyne inzicht M. Thonissen te beleedigen ? Neen.

M. Jamar. Ik heb myn gedacht uitgedrukt. Niets meer. Ik mag myn gedacht hebben even als M. Nothomb.

Een onuitsprekelyk gewoel ontstaet in de zaal en in de tribunen.

De heer voorzitter tracht te vergeefs zich te doen hooren. Hy doet de bel klinken, doch het gerucht duert voort.

MM. Nothomb, de Montpellier, Wasseige en B. Dumortier herinneren aen de mei-dagen van 1857, en eischen dat de vryheid en het gezag der leden van de Kamer geëerbiedigd worden.

Eindelyk, na herhaelde protestatiën van M. den voorzitter, die verklaert geene beleedigen in de woorden van M. Jamar te zien, kan deze zyne redevoering voortzetten, die besluit tot de nietigverklaring der kiezing van Brugge.

M. Thonissen antwoordt op de beschuldigingen van M. Jamar, en hy bewyst dat deze zyne woorden van gisteren vermindt en vervalscht heeft.

De zitting wordt geheven om 5 1/4 uren.

Den heere Janssens, beeldsnyder, te Sint-Truiden,

BY DE INHULDIGING VAN HET MARIABEELD TE H.....

Geluk wien kunstgevoel naer hooger sferen leidt,
Die studie en talent aen God en godsdienst wydt !
Ga, kunstnaer, voort in 't pad dat gy zyt ingetreden,
De ware kunst is vriend van godsdienst en van zeden.
Ja, 't hoort aen God het vuer dat in uw boezem gloeit
En levenstrekken mild op steen en marmer sproeit.
't Zyn vuige lasteraers, die kunst van waerheid scheiden,
Beweren dat talent en godsdienst zich bestyden.
Gezegend, Janssens, vriend, is wis de mensch op aerd
Die liefde voor de kunst en godsdienst samen paert.
Ja, 't is Marias liefde, die wis uw bytel leidde
En zooveel godlykheid op 't houten standbeeld spreidde.
ô Blyf uw moeder steeds, Maria, zoo getrouw
En zy bevrydt u wis van rampen, leed en rouw.
De zegelauwer heeft reeds uwe kunst beloond
En eens, ja, vriend, zoo voort, word eeuwig zy bekroond.
Geluk ook, burgren al, die op Maria teldet
En onder Haer beleid en schaepe en herder steldet.
Gezegend, Horpmael, ja, ô driemaal zalig oord,
Waer leidsman saem en volk in heilig zielsakkoord,
Maria toegedaen steeds Godes liefde betrachten,
Geluk en vol hoop de zaligheid verwachten !
Marias beeld staet daer in luister en in pracht,
Een teeken uwer liefde, dat steeds u tegenlacht,
En wenkt en roept tot pligt en heil, naer wensch en zegen,
Gedurig overspreidt als hemelsaelgen regen.
Gezegend Haspegauw, waer godsdienstliefde regeert
En waer Maria steeds zoo teeder word vereerd,
Waer priester, kunstnaer en volk zich onderschragen
Om aen Maria mild een standbeeld op te dragen !

Maria, Moeder-Maegd,

ô Zie genadig neder

Op ons uw kindren al,

Gy mint ons toch zoo teeder

Wy steunen op uw liefde

Nooit moge zy vermindren !

Zy is ons hartelust...

Gy, blyve ons Moeder, wy uw kindren !

H....., Onb. Ontv.

J.-B. n. G.

Vershillige tydingen.

Waerschyndelyk zal het bellen in de statiën weër in voege komen, en wel namelyk omdat M. Vander Stichelen, minister van openbare werken, zelve slecht gevaren is. Volgens een schryven uit Brussel, wilde de minister, een paar dagen geleden, voor eene belangryke zaak, met den sneltrein van 3 ure 40 minuten naer Gent vertrekken. Daer hy nog eenige minuten tyd over had, en digt by de statie eenen zynen politieke vrienden ontmoette, bleef hy, gelyk iedereen doen zou, eenige oogenblikken redekavelen; eensklaps ziet hy op zyne horlogie : dable, riep hy tot zynen vriend, il est plus que temps, salut, en hy liep zoo gauw hy loopen kon de statie in en kwam juist nog tydig genoeg om den trein voor zynen neus

te zien wegyden. Wy gelooven dat M. Vander Stichelen thans zal overtuigd zyn van de moeijelykheid welke deze afschaffing te wege brengt en hy gemakkelyk zal te overhalen zyn om het bellen in de statiën weder in voege te brengen.

— *Il n'y en a plus!* riep minister Frère in de Kamer, als men er kloeg over de waelsche beambten in de vlaemsche gewesten. Deze week heeft men nogmaels de waerheid dier woorden bestatigd: twee beambten van de accynsen, te Wilryck verblyvende, hadden tegen eenen achtbaren brouwer van Borgerhout proces-verbael opgemaakt, omdat deze, over hunne handelwyze ten zynen opzichte lastig geworden, hen *deugnieten* genoemd had. Die twee beambten zyn voor de regtbank komen verklaren, de eene dat hy een weinig vlaemsch kan, de andere dat hy in 't geheel onze tael niet kan, zoodat deze laatste getuigde in het fransch tegen den brouwer die geen woord ervan verstond.

— 60 personen vergiftigd. — Men schryft uit Hettstadt, dat ongeveer 60 personen na eenen maelyd, onmiddelyk ongesteld werden, by welke ongesteldheid men al de teekenen van vergiftiging opmerkte.

Zestien hunner zyn, in weérwil de spoedigst toegebragte hulp, te midden der hevigste pynen bezweken. De lykschouwing van een der slagtoffers heeft de aenwezigheid doen zien, van geurdierkens, gekend onder den naem van *trichines*, welke zich vooral in het verkensvleesch dringen. De overheden van Keulen hebben de inwooners aengeraden op hunne hoede te zyn tegen het gebruik van dit voedsel, hetwelk op dit oogenblik zeer ongezond is.

— Het oudste huwelyk dat er ter wereld bestaat, woont te Marulan, in Australië. De man is 111 en de vrouw 107 jaar oud. Zy zyn zoo uitgeput dat zy het bed niet meer kunnen verlaten; zy zyn nog by hun verstand en hooren famelyk goed.

— *Eene reuzenfamilie.* — De reus van Norfolk, Robrecht Hales, is verleden zondag te Great-Yarmouth overleden, in den ouderdom van 43 jaren. Al zyne familie-leden waren opmerkenswaardig door hunne lichaamsbouw; zyn vader en zyne moeder waren elk meer dan zes voet lang en een zynner voorouders had de lengte van acht voet bereikt. Robrecht was zeven voet en zes duim lang en hy woog 452 pond; een zynner zusters was zeven voet twee duim lang; zy is op 20-jarigen leeftyd gestorven. Na in Frankryk en Amerika gereisd te hebben, was hy naer Engeland gegaen en aen koningin Victoria voorgesteld geworden, welke hem eene horlogie met gouden ketting ten geschenke gaf, waerover hy zeer fier was, en welke hy tot aen zynen dood heeft gedragen. Hy is aen eene teering gestorven.

— Over eenige dagen is er in het krankzinnigengesticht, naby Laon (Frankryk), een hevige brand uitgebarsten, waerover men het volgende meedeelt:

In den dag had de genaemde Genin van zyne ouders een bezoek ontvangen, en ongelukkiglyk hadden deze hem tabak en fosfoorstekjes gelaten. 's Avonds stak de arme zinneloze zyn bed in brand. Toen de rook al te sterk werd, zocht hy uit zyne cel te geraken, maer dewyl hy opgesloten was, verbryzelde hy eene vensterruit en begon om hulp te roepen. De toezigter stond op, liep naer den kant van waer de hulpkreten kwamen en werd weldra den brand gewaer.

De ramp was nu spoedig in het gansche gesticht gekend. De bestierder haeste zich om al de vrouwen buiten gevaer te stellen; hy sneed de koorden door dergenen die op haer bed waren vastgebonden en deed haer alle uitgaen. Eenige harer weigerden hardnekkig hare cel te verlaten en dry moesten over het muertje worden geheeschen.

De brand had eene talryke volksmenigte naer het gesticht gelokt; het gerucht, het geschreeuw der pompiers en het knerssen der brandspuiten hadden al de opgeslotenen te been gebragt, en men kon hen met moeite doen stil blyven. De vrouwen legden eene groote vreugde aen den dag, zy lachten en spotten en dansten rondom de brandende balken, welke door de pompiers van het dak werden afgeworpen. Anderen schenen het gevaer niet te achten en de vlammen joegen haer geen den minsten schrik aen. Zes drongen met geweld en, niettegenstaende men het haer poogde te beletten, terug in dezelfde cel en kwamen er te midden der vlammen om het leven. Toen den brand was uitgedoofd, vond men hare verkoolde en misvormde lyken; aen de beenderen hingen nog eenige lappen vleesch, welke eenen onaangenamen reuk verspreidden.

Volgens een ooggetuige hingen hare oogen buiten de kassen; de lyken waren in de vlammen gekrompen en hadden nu nog slechts eene lengte van 80 centimeters. Ook de mannen, wier cellen afbrandden, wilden er met geweld in gaen om, naer zy beweerden, hun bed te halen.

— Te Bistra, in Zevenbergen, heeft een 21jarige boer zyne ouderlyke woning in brand gesteken. Na die misdaed gepleegd te hebben, trad hy met eene byl gewapend in de kamer, waerin zyn vader, stiefmoeder en dry zusters in diepen slaep gdompeld waren; hy vermoordde ze allen en wierp hunne lyken in de vlammen. Zyn 12jarige broeder alleen is erin gelukt zich aen de woede van den moordenaar te onttrekken.

Toen de vadermoorder door den regter gevraagd werd wat hem tot die verschrikkelyke misdaden had aangedreven, antwoordde hy dat hy vreesde ten voordeele zynner zusters uit het tweede huwelyk, ontferd te zullen worden.

Nog nooit had men onder die vreedzame bevolking van zulk eene wreede daed hooren sprekēn. De gansche streek is in verslagenheid gedompeld.

BURGERLYKE STAND DER STAD ST-TRUIDEN.

Aengiften van den 5 tot 12 December 1863.

GEBOORTENS.

Mannelyk. 5 — Vrouwelyk 3.

OVERLYDENS.

Follaets, Ida, oud 70 jaren, ongeh.
Joné, Anna-Maria, wed. van Hubertus Renard.
Everlingh, Franciscus, wed. van Maria-Anna Kaki.
Mathys, Franciscus, echtg. van Maria-Martina Haugen.
Stevens, Maria-Anna, echtg. van Henricus Swellen.
3 kinderen onder de 7 jaren.

PRYZEN DER GRANEN.

SINT-TRUIDEN. — 9 December.

Tarwe, de honderd kilos, fr. 23-54. Koren, 16-27. Gerst, 20-47. Haver, 15-00.

HASSELT. — 8 December.

Tarwe, de 21 kilos, fr. 5-00. Koren, 19 kilos 3-25. Gerst, 19 kilos 3-60. Haver, 15 kilos 2-20.

KONKOERS

van een

HANENGEVECHT

gegeven

DOOR DE LIEFHEBBERS VAN SINT-TRUIDEN,

den 10 Januarius 1864, ten herberge van den heer
H. COUNEN, koopman in hout en kolen,
by de statie van den yzeren weg.

YZERGIETERY.

Berigt.

MEJUFVROUW W^e DELHAUTE-TURLOT

maekt bekend dat zy thans woonachtig is op de Beekstræet, n° 435, kort by den Thienschen steenweg, te Sint-Truiden, dat zy zich gelast met het gieten van allerhande soorten van stukken volgens modeel en dat altyd in haer magazyn te vinden zyn de volgende artikels:

Ketels, marmitten, koolbakken, stoofpotten, forneisbarren, wagenbussen, alle soorten van overlakt en overtint keukengerief, enz., enz., alles aen zeer gematigde pryzen.

Zy beveelt zich in eenieders gunst.

NB. Om alle misgreep of verdoling voor te komen, verzoekt zy hare kalanten zich te adresseren aen Mejufvrouw wed. Delhaute-Turlot.

FONDERIE DE FER.

Avis.

MADAME Ve DELHAUTE-TURLOT

porte à la connaissance du public qu'elle demeure actuellement rue du Ruisseau, n° 435, près la rue de Tirlemont, à Saint-Trond, qu'elle se charge de fondre toutes pièces d'après modèles, et qu'elle a toujours en son magasin les articles suivants:

Chaudières, marmites, bacs à charbon, pots d'étuves, poids poinçonnés, barres de fourneaux, boîtes de chariots, poteries émaillées et étamées, etc., etc., le tout à des prix très-modérés.

Elle se recommande.

NB. Pour éviter toute méprise ou erreur, elle prie ses clients de s'adresser à Madame veuve Delhaute-Turlot.

MEN VRAEGT

EENEN LEERJONGEN

voor de drukkerij van dit blad.

En vente chez A. SCHOOF, Marché-aux-Poissons:

Écorce de Panama

POUR LAVER A NEUF

LES ÉTOFFES DE LAINE ET DE SOIE

à des prix très-modérés.

ASSORTIMENT COMPLET

DE LAMPES AMÉRICAINES

ET A MODÉRATEUR

DAGELYKS TE BEKOMEN

BY

J. HOEBANX-BOONEN,

117, BRUSTHEMSTRAET, 117,

Versch Verkensvleesch.

Zyn winkel is ook voortdurend voorzien van eene hoeveelheid allersmakelykste

DROOG SPEK

aen zeer gematigde pryzen.

MAGAZYN

van

Yzer, Zink en Lood.

By Schevenels-Vanwest,

POMPMAKER EN ZINKVERWERKER,

62, Steenstræet, 62,

zyn te bekomen allerhande soorten van ligt en zwaar yzer voor smeden en landbouwers, yzeren assen, zweedsche yzeren schuppen, yzer in platen en in barren, alle soorten van nagels, ketingen, sloten, schroeven, zichten, zeissens, yzeren draed, forneizen en ketels; verder alle keukengeriefen al de gereedschappen voor hoefsmeden, sloten, stoofmakers, timmerlieden, schrynwerkers, rademakers, enz., enz., en eene menigte voorwerpen met den artikel in betrekking staende. Alles aen eenen prys buiten alle konkurrentie.

Chez J. MEYERS, Éditeur,

rue de la Cathédrale, 42, à Liège:

Magasin de Musique

JOIGNANT SES MAGASINS DE

LIBRAIRIE CLASSIQUE et de FOURNITURES de BUREAU.

Imprimerie et Lithographie.

PARTITIONS EN LOCATION.

Abonnement au *Guide Musicale*.

Geene koude voeten meer!

TE BEKOMEN

BY P. ENTBROEKS,

MEESTER-SCHOEN- EN LEERZENMAKER,

267, STAPELSTRAET, 267.

VILTEN PANTOFFELS

MET LEEREN ZOLEN,

AMERIKAENSCH OVERSCHOENEN (GALOCHEN)

eerste kwaliteit

aen pryzen buiten alle konkurrentie.

PRIX FIXES, marqués en CHIFFRES CONNUS.

On donne 6 mois pour échanger toute Marchandise ne convenant pas.

Galerie de la Place-Verte, à Liège.

GROS,

DEMI-GROS,

DÉTAIL.

AU SAINT-AUGUSTIN.

FABRIQUE.

Maison THIÉRY, frères, et DAGNEAUX.

Vente aux mêmes prix que nos fabriques belges, françaises et anglaises.

CHOIX IMMENSE DE HAUTES NOUVEAUTÉS
POUR HOMMES ET POUR DAMES,

Étoffes de tous genres et des meilleurs goûts pour Costumes, Gilets riches et ordinaires; Soieries de Lyon noirs et couleurs, Alpagas, Toiles, Tapis, Cols-Cravates, Écharpes, Cache-Nez, Foulards, etc.

Rayon spécial pour la vente des Étoffes pour Robes & Flanelles de toutes couleurs.

Dépôt de Mérinos de France des six premières fabriques de Reims; Mérinos de toutes couleurs et qualités, largeur de 11/4 pour deuil complet.

CONFECTIONS POUR DAMES.

Variété infinie de modèles les plus riches de la saison, achetés dans les plus importantes Maisons de Paris et reproduits exactement par les deux premières tailleuses de l'Établissement.

ON DONNE GRATIS LES PATRONS A TOUTES LES PERSONNES QUI ACHETERONT L'ÉTOFFE DANS NOS MAGASINS.

A Messieurs les Curés.

CONCURRENCE IMPOSSIBLE.

MANUFACTURE

d'ornements d'église

EN TOUT GENRE

de J.-A.-H. LEYNEN, libraire,

A KLEINE-BROGEL, (Limbourg belge.)

Les grands avantages dont je jouis sur la plupart des autres fabricants; étant établi à la campagne où je fais confectionner tout à prix réduit; et tirant directement, à des conditions favorables, toutes mes étoffes de Lyon, Paris, etc, me fournissent les moyens de vendre à des prix inférieurs à tous ceux qui ont été établis jusqu'à présent.

Une chasuble (toutes les couleurs en usage,) avec les accessoires, fond damassé soie et coton, belle croix brochée or nuée, galon système et à crête, glacé belle qualité, forme et confection excellentes coûte 45 à 50 fr. Franco en Hollande 50 à 55 fr.

Les mêmes, avec croix brochée argent ou soie, même galon argent ou soie, même prix. Chasubles de moindre qualité depuis 30 fr. Chasuble en moire, or ou argent invariables, unies ou avec croix différente, galon or ou argent, ou en autres étoffes or et argent faux, mi-fin de 60 à 250 fr.

Chasubles brodées depuis 200 à 1,200 fr, et plus. Drapeaux, bannières, chappes, dalmatique, étoles, humeraux, robes et manteaux de vierge, intérieur de tabernacle, baldaquins, stations, médaillons peints et brodés, le tout à des prix proportionnés. Restauration.

Je confectionne une chasuble, vieille pour 5 francs.

Habitué de traiter complètement en confiance avec mes respectables clients, je leur laisse la liberté de tenir à ma disposition moyennant avis, les livraisons qui ne seront pas conformes à leurs commandes, et qui ne surpasseront leur attente. Facilité de paiement.

J.-A.-H. LEYNEN.

Verzekerings - Maatschappij

LLOYD BELGE

TE ANTWERPEN.

Maatschappelyk kapitaal 4 MILLIOEN franken.

De Maatschappij verzekert tegen brand, door vuur of onwedder ontstaende, alle roerende of onroerende eigendommen, mits eene vooruitbetaalde, vaste en onveranderlyke premie.

Deze premien zyn zoo laag mogelyk gesteld als de ondervinding zulks toelaet, om den verzekende eene solide waarborg aan te bieden.

De regeling der brandschade wordt op het spoedigste bevestigd.

Hoofdagent der Maatschappij te St-Truiden: ALFONS ROSELLE, Clerk by den heer notaris Delgeur.

Vertrekuren van den Yzerenweg.

Van ST-TRUIDEN naer BRUSSEL, LUIK, ANTWERPEN en GENT:

8 ure 15 minuten 's morgens.
1 uer 48 » na midd. (Exp.)
6 ure 44 » 's avonds.

Van ST-TRUIDEN naer HASSELT, MAESTRICHTEN AKEN:

9 ure 34 minuten 's morgens.
3 ure 46 » na midd. (Nit.)
8 ure 00 » 's avonds.

Postwagendienst.

Van Sint-Truiden naer Tongeren: 's morgens om 10 ure en na middag om 4 ure.

Van Sint-Truiden naer Thienen: 's woensdags en 's zaterdags om 3 ure na middag.

St-Truiden.—Boekd. A. Schoors, Vischmerkt.

VENDRE BEAUCOUP ET A BON MARCHÉ.

Tel est le moyen que la Maison de Saint-Augustin a toujours eu.